

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 Helyben: Negyedévre 3 korona.
 Egész évre 12 " "
 Vidéken: Negyedévre 5 " "
 Egész évre 20 " "

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyesszám ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

A középosztály pályaválasztása.

— szept. 16.

Láng Lajos miniszter debreceni beszédében a nevezetes kijelentések közt különösen értékes az a rész, melyben a középosztályról emlékezett meg. Kijelölte a miniszter, hogyan lehetne a válságokkal küzdő középosztály ős tehetségeit, erejét az ipari és kereskedelmi téren a nemzet javára hasznosítani.

Hálával tartozunk a miniszternek, hogy a középosztály sorsára terelte figyelmünket és bátran hangoztatta, mennyire szükséges volna a középosztályt az ipari és kereskedelmi foglalkozás felé terelni.

Kétségkívül áldásos eredményeket lehetne elérni azzal, ha egyes pályák közelebb jutnának egymáshoz. De sajnos az előítélet még nagyon is bilincsekben tartja az embereket nálunk Magyarországon.

Az ipari pályákra többnyire azok kerülnek nálunk, akiket szegény szülei tovább iskoláztatni nem bírnak. Nem tagadható a ferde felfogásban némi javulás. De azért általános még ma is a bizalmatlanság, a kicsinylés az iparos pálya

iránt. Még a földmivelő, sőt maga az iparos is, aki gyermekét iparosnak neveiteti, elejétől fogva bizalmatlansággal van tele. Nem bizik abban, hogy ez a pálya gyermekeinek a vagyonosodást, vagy legalább a jólétet biztosíthatná. A vagyonosabb, előkelőbb középosztály meg éppen irtózik az ipari pályától, melyet lealacsonyítónak tart.

Pedig mily óriási tévedés ez. Alig lehet jobb, nemesebb pályát képzelni, mint az iparosé. Hogy iparunk tengődik, annak egyik fő okozója éppen a mi társadalmi előítéletünk, mely nem engedi az egészséges vérkeringést a nemzet testében, midőn megátolja a középosztály tehetségeinek az ipar terén való érvényesülését.

Ezért aztán nem esoda, hogy a külfölddel szemben nem képes a magyar ipar a versenyt kiállani.

És ami áll az iparra, ugyanaz épp olyan vagy még fokozottabb mértékben áll a kereskedelemre is, melytől pedig a mi szegény elfogult középosztályunk szintén huzódik.

Igy aztán a középosztály gyermekei a jogi pályára tódulnak leg-

inkább és mert ott kenyeret nem kaphatnak, tehetségük parlagon hever, elzülkenek, proletárokká lesznek.

Pedig egy nemzet életrevalóságáról csak a kereskedelem és az ipar tehet tanuságot. És ahol ez a kettő virágzik, ott a nemzet jóléte magas színvonalon áll.

Nemcsak magukon segítenének tehát a középosztálybeliek, hanem a nemzet érdekeit is hiven szolgálnák ha tehetségüket az ipari és kereskedelmi pályák felé árasztanák, mint a hogyan megtermékenyíti a Nilus kiöntése az egyiptomi földet.

Nálunk Debrecenben hála Istennek az ipar és Kereskedelem terén működők nagy tiszteletnek örvendenek. Talán sehol másutt nincsen ilyen erős, önértetes, amellet tiszteletre méltó s valóban tisztelt kereskedő és iparos osztály, mint nálunk. A debreceni kereskedő és iparos családok valóságos patriciusok, a város legrégibb, legbecsültebb, legvagyonosabb polgárai.

De azért még itt is távol marad a középosztály ettől a pályától. Egyáltalán a középosztály pályaválasztásánál alig jön számba az ipari

A szerelmes asszony.

— Jelenet. —

A Szabadság számára írta: *Zboray Aladár.*
 (Csinosan butorozott szoba. Az asszony az asztalnál ül. Az asztalon egy fölszerelt tiszti kard, előtte papiros, irón, könyv. Idő: éjfél után.)

— Tudom, hogy gyöngeség, nagy gyöngeség, de nem tehetek róla. Szeretem az uramat. És mennél jobban gondolkodom róla, annál jobban szeretem, és mennél jobban szeretem, annál dühösebb vagyok magamra. Sirni tudnék, olyandühösvagyok. (Fölugrik az asztal mellől.)

Mert hát mit is szeretek rajta? Csunya, mogorva szeszélyes, rideg és lelketlen. Igen, a lelketlenebb ember, a ki valaha a földön élt.

Mig én! Nézzenek meg, kérem! Nem vagyok én csinos? Mi kivetni való van rajtam! A szemem fényes, a természetem nem utolsó, az ajkam esókraterem, a fogaim épek, sőt szépek, és úgy tudok szeretni, de úgy, hogy szinte sirni tudnék, ha arra gondolok, hogy az a (körülnéz) az a . . . az a (igen halkán) szörnyeteg, igenis (hangosan) szörnyeteg az isten tudja megint hol dőzsöl.

Mert dőzsöl. Nekem hiába magyarázzák, hogy ilyenkor munkában görnyed. ismerjük az ilyenféle munkát. Dőzsöl a ezimboráival. Azokkal a nagyhaju borzos tollfiakkal.

Nincs csunyább teremtménye az Istennek, mint az újságíró. A haja fésületlen, az ujjai tintás, a mellénye pecsétes, a lelke pedig valamennyinek olyan fekete, mint a tinta, a melyet pocskokol. — És ezek közt az emberek közt él az én uram. Ezekért az emberekért hanyagol el engem. Mert látni való, hogy elhanyagol. Éjfél elmúlt, félegy és nincs itthon. De hát hol van? Ó azt mondja: a redakcióban. Kérdem, képzelhető-e olyan szerkesztő, a ki egy hathetes férjet éjjeli munkára rendel?

Nem és ezerszer nem! Itt valamely titok lapang. Két hét óta minden este tíz órakor megcsókol szomorú arcot vág, azt mondja:

— Babus légy okos és feküdj le, egy óra tájban honn leszek — és elmegy.

És még azt kívánja, hogy okos legyek!

Istenem! Istenem. Milyen szomorú is a szegény asszony sorsa. Főleg ha az ura újságíró és olyan kóborló természetű mint az enyém. Mert az csak mesebeszéd

a szerkesztőséggel, azt el nem hiszem soha és azt hiszem, senki sem hiszi el, a ki csak egy kicsit is gondolkozik. Hiszen éjjel minden becsületes ember otthon van és örkdő a felesége álmai felett.

Csak az enyém dőzsöl korhely cimborákkal, míg én majd meghalok itthon a félelemtől. Ha most betörnének hozzánk! — Sirni tudnék, ha rágondolok. Vajjon meg tudnám-e magamat védelmezni? Itt van a védőm (a kardhoz nyúl) (elérzékenyülten.) Az ő kardja! Milyen büszke lehet, ha a csapátja előtt villogtatja. Ugy szerettem volna, ha kivont karddal vezetett volna az oltárhoz s ott hársányan odakiáltotta volna a világnak:

— Szeretem holtomiglan, holtáiglan.

Ah, ha látnák egyenruhában! Olyan mint a hadak istene. A szeme villog, jó acéllja cseng az oldalán s a mikor hamiskásan félreccapja a sapkáját és ravaszul a szemembe néz — ah, sirni tudnék a gyönyörűségtől, ha rágondolok. (Hirtelen a szívéhez kap. Kiejti kezéből a kardot.)

Csakhogy ki tudja, nem néz e másra is úgy? És ez ellen nem védelmez meg a kard.

Ah, most jut eszembe, ő is valószínűleg erre gondolt s azért tagadta meg

ás kereskedelmi tevékenység, az ország, a nemzet végtelen kárára.

Nagyon szívünkre kell tehát vennünk Láng miniszter ujjmutatását és semmit sem óhajtanánk forróbban, mint azt, hogy a miniszter szava hulljon az egész országban jó talajba s keljen ki belőle mielőbb az egészséges mag.

Tessék csak a most megnyitott debreceni iparmuzeumon végig sétálni. Gyönyörűség látni a szebbnél-szebb alkotásokat, melyekben nemcsak a kézi ügyesség, hanem a költői érzék, a képzelőerő, az eredetiség is megnyilvánul. Hát nem áldott szép, nemes pálya az, melyen az emberi agy és kéz szövetkezése ily remek műveket hoz létre?

Nézzenek körül a középosztály tagjai és rombolják le azokat a korlátokat, melyek a nemzet határozott kárára s veszedelmére állanak fenn.

A kamarák országos gyűlése.

— Második nap. —

— szept. 16.

Jelentettük, hogy a kamarák kiküldöttei már vasárnap délután megkezdték az országos gyűlés napirendjére kitűzött ügyek tárgyalását is annak az önálló vámterület kérdésére vonatkozó részét el is intézték.

Tegnap reggel 8 óra után folytatták a tárgyalásokat s délelőtt 11 órára le is tárgyalták a napirend mind a hét pontját.

Ezek közt legfontosabbak voltak a kamarai vidéki központok megerősítésére és az olasz bor behozatalainak megállítására vonatkozó határozati javaslatok.

A gyűlésről szóló részletes tudósításunk a következő:

A kamarák országos gyűlését Szabó Kálmán elnök megnyitván, a közgyűlés vezetésére Kristófy János aradi elnököt kéri fel, jegyzőkül pedig megválasztották Szendrői Mór (Győr) és Jordán Jánost (Pozsony).

Az első tárgy volt Marschall Lajos dr. aradi kamarai titkár határozati javaslata. A megrendelések gyűjtését szabályozó 1900. XXV. törvény-re vonatkozólag mely az utazó ügynökök hatóságai nyilvántartását és a visszaéléseknek a mostaninál is szigorubb megbüntetését kéri a minisztertől.

Egyhangulag vita nélkül elfogadták a javaslatot.

Rendkívül érdekes volt Szánthó Győző debreceni kereskedőnek kivitelnk fejlesztése és tarifáink-ra vonatkozó jelentése, mely különösen a kedvezményes vasuti és hajózási tarifákra állami alapítványok és ösztöndíjak létesítésére terjeszkedik.

A javaslatot némi módosítással elfogadták. Deil Jenő iparkamarai titkár pedig köszönetet szavazott a kitűnő nagy szaktudással s széles látókörrrel megszerkesztett határozati javaslatért az előadónak.

Magáévá tette a gyűlés egész terjedelmében Mága János temesvári titkár javaslatát. A házalási ügy törvényhozási rendezéséről.

Nagy fontosságú javaslat volt a Huzella Gyula nagyváradai kamarai elnöké, mely a vidéki központok megerősítéséről szólt.

A javaslat így szól: Tekintettel arra, hogy az ország fővárosa általában véve a vidék, különösen pedig a vidéki központok rovására mester ségesen emeltetett naggyá: tekintve továbbá, hogy az ország kulturális és közgazdasági érdeke sűrűsen követeli az eddig elhanyagolt vidéknek, különösen a vidéki központoknak közgazdasági, de kiváltképpen ipari megerősítését: figyelembe véve azt is, hogy a vidék, illetve vidéki központok ipari viszonyait, a segítés módját és eszközeit a képviselőház mai és az érvényben álló törvények, különösen az inkompatibilitási törvény miatt jövőben beválasztandó tagjai

alaposan nem ismerhetik és így a fenti sürgős feladat célszerű megoldása az ily tagokból alakult képviselőháztól alig remélhet; úgyelve arra is, hogy a szóban forgó feladat célszerű megoldására alkalmas, a vidék helyzetét és ipari viszonyait mindig közvetlen tapasztalásból ismerő képviselőket az ország törvényhozásába csak a viszonyok teljes ismeretével bíró kereskedelmi és iparkamarák küldhetnek; végül szem előtt tartva az önálló vámterület életbelépésével várható növekedését a kereskedelemmel és iparral szemben támasztott követeléseknek.

Mondja ki az országos értekezlet, hogy kívánja egy oly törvényalkotását, mely a népképviselőlettel együtt, mellette a célszerűen kikerekített kereskedelmi és iparkamarákat országgyűlési képviselő választásának jogával ruházza fel és az értekezlet helyének kamaráját felkéri, hogy ezen kívánalomnak egyfelől az államkormányhoz, másfelől a magyar országgyűlés képviselőházához való pártoló juttatása céljából az összes hazai kamarákat keresse meg.

A nagygyűlés Szávay Gyula hozzászólása és indítványa után elfogadta a javaslatnak a vidéki központok felállítására és megerősítésére vonatkozó részét, de elvetette annak azt a pontját, mely a kamaráknak országos képviselő választási joggal való felruházására vonatkozik.

A kisipar fejlesztésére vonatkozólag igen jelentős volt a Kulinyi Zsigmond javaslata, mely különösen az ipartörvény revízióját, a kisipar támogatására vonatkozó állami hozzájárulások lényeges felemelését, a kisiparosoknak állami és katonai szállításokkal való megbízását s általában a kisiparosok érdekeivel szoros az összefüggő újításokat tartalmaznak.

A nagygyűlés egyhangulag nagy lelkesedéssel fogadja el a javaslatot s ezen felül kimondja, hogy 1000 koronát tűz ki tanulmányuttra, 1000 koronás pályadíjat létesít a kereskedelem és a fogasztási szövetkezetekről szóló pályamunkára.

első kérésemet. Pedig a mézeshetekben még a legfékezhetetlenebb férjek is megteszik mindazt, a mit a feleségük kíván. Pedig olyan esekélyiséget kértem: egy revolvert, mert félek így egyedül. Valósággal dühbe jött. En nem értem, mért idegenkednek a zsurnaliszták úgy a revolvertől — és főleg ő. Hisz katona volt, tud vele bánni.

Azaz, hogy most már mindent kezdek gyanítani. Iszonyu dolgokat látok. (Behunyja a szemét) Nem, nem behunyt szemmel még iszonyubbak. Mindig gondoltam, hogy ez így lesz. Minden barátom óva intett. Nem jó emberek az újságírók, de rossz férjek minden bizonynyal. De lehet e másként? Hisz mindig a színésznők körül settenkednek, azok pedig — no bizony, — azok még az angyalokat is elrontják, ha közzéjük kerülnek.

Es én, szegény asszony, egy ilyenember felesége lettem. Oh, most már tudom, nem a cinkosaival dőzsöl, hanem a kedvesénél turbékol. Most simogatja a haját, úgy mint nekem szokta s azt mondja:

— Te—te—te Babus — és azután megcsókolja a szemét. Előbb mindig a balt, azután a jobbát — sirni tudnék, ha

arra gondolok, hogy ilyen szörnyetegnek lettem felesége. De ugy kell nekem, mindenáron írni kellett, szép ember kellett most itt állok egyedül, éjszaka, s lehettem, a míg annak a színésznőnek kegyes kedik őt haza engedni a törvényes feleségéhez.

Csakhogy nem oda Buda. Nem abból a fából faragtak, hogy engem csak úgy hipp-hopp meg lehessen esalni. Nem hagyom magamat. Egyszerűen nem hagyom magamat megcsaltni.

No persze majd minden incim-finc színésznőcske, a kinek egyéb gondja sines, mint a szépségét ápolgatni meg a esunyaságait takargatni, elhódítja az én uramat.

No megállj, gyere haza. Tudom Istenem, ma lesz az utolsó éjszaka, a mikor egyedülhagytam.

Ha haza jön, eléje állok s egyszerűen kijelentem:

(Szárason.) Kedves barátom, szemet szemért, fogat fogért, Ha maga mégegyszer elmegy este a színésznőjéhez, én is csak egy óra tájban fogok hazacsavarogni.

Ez hatni fog —
— Nem — nem fog hatni. Keresek magamnak mást ez nem elég drámai.

Mégsem Nem lehet ezzel előállani. kinevet. Biztosan kinevet. Valami mást kell kitalálnom.

(Örömmel.) Megvan! (A kardot felveszi.)

Eléje fogok állani s ezt fogom mondani:

— Mindent tudok! S mert nem akarok a boldogságod utjában állani, kardomba dőlök mint Cató — az az hogy az Cató volt? Istenem, hogy is hívták azt az urat? . . . Pompilius. Nem Mucius Caevola — ah nem. Sirni tudnék ha eszembe jut, hogy mindég kitűnő volt a világtörténelemből s most nem jut eszembe, hogy ki dőlt a kardjába.

Ezt sem mondhatom, mert ha kijavítná a nevet, meghalnék szégyenletemben. Egy író felesége, aki nem tud egy kardafferről, De tragikusnak kell lennem az bizonyos. A milyen jó szíve van, bizonyára megindul, akkor nyert játékom van. Valami nagyon szomorut kell mondanom.

Számoljunk a helyzettel. Ő bejön az ajtón és azt mondja:

— Jó estét, Babus!

En eléje állok s mig egy néma könnyet morzsolnék el arcomon, így válszolok; (ilyen tragikusan)

Ugyancsak elfogadta a gyűlés *Sarkadi Lajos*nak hasonló szellemű, a nagyipar fejlesztését célzó javaslatát.

A törzskönyvi nyilvántartásokra vonatkozó határozati javaslatot, melyet *Szávay Gyula* adott volna elő, nem tárgyalták, miután ez az ügy még nincs kellően előkészítve.

Kirchknopf Frigyes napirenden kívül indítványozza, az olasz bor vámklauzola eltörlését, miután az olasz bort több helyen teljesen kiszorította.

Szabó Kálmán ezt a javaslatot azzal toldja meg, hogy bárminemű kontingenztalálás történéjék is a kamarák tiltakozásának az olasz bor bárminemű kontingenztalálása ellen.

Deil Jenő hasonló szellemű felszólalása után az így egyesített két javaslatot a gyűlés elfogadja.

Ezután *Kristyóri János* megköszöni az összes kamarák nevében a debreceni kamara szíves vendéglátását s kijelenti, hogy nagy lelkimegnyugvásáért szolgál az a tudat, hogy az országközvéleménye a kamarák hazafiasságáról ebből az országos gyűlésből is meggyőződést szerezhethet. Különösen hangsúlyozza, hogy a fiúmei kamara mindenben hazafias lelkesedéssel velünk tartott. (A fiúmei kamara jelenlevő képviselőjét hatalmasan megéljenezik.)

Szabó Kálmán ez után az országos gyűlést bezárja, kívánva, hogy bárcsak a gyűlésen hozott határozatoknak illetékes helyen érvényt szerezhetnének.

Ezzel az ország közgazdasági vezérkarának debreceni országos gyűlése véget ért.

A kamarai tagok délben Máramaros-Szigetre utaztak.

Levél Sasvárról.

— Saját külön tudósítónktól. —

Sasvár, szept. 14.

Immár negyedik napja hogy itt vagyok a történelmi nevezetességű Sasváron, a melyet városnak mondani túlzás volna, falunak nevezni nem merek, mert tartok tőle, hogy magamra haragitanám a sasvári jegyzőtől a harangozóig az egész intelligenciát. Külömben sem szándékom bárkit a legkevésbé is megbántani, mert a

Azt fogom mondani egyszerűen!

— En is elmegyek a színészemhez. Csak az a baj, hogy nincs színészem. Ejh! Sirni tudnék, hogy miért nem tartottam tartalékban egy színészt. (Fel s alá jár.)

— Jó estét Babus!

Talán egy kicsit mélyebb hangon kellene mondanom.

— Jó estét Babus! Így, így hatásosabb lesz. Azután így folytatom.

— Már nem vártalak. En megnyugodtam sorsomban. Ah halni jó — oly jó. Erre szeméit előntik a könnyek, meg fogja a kezemet és én kacagva ugrok a nyakába. Kitoró örömmel.)

— Babus!

Azaz, hogy ez nem jó.

Mégis másként kell kezdenem. Nézzük csak. Ő azt mondja:

— Jó estét, Babus! Erre olyan nehéz szomorúan válaszolni.

(Kacag.) Nagyszerű, hát még mielőtt ő megszólalna, azelőtt kezdem el én. Hanem nagyon komolynak kell lennem.

Ő belép, s én itt fogok ülni az asztalnál és sirni fogok. Ő hozzám lép s megsimogatja a hajamat. (Könnyedén összerázkodik.)

kis Sasvár kitett magáért minden tekintetben.

E kis nyitramegyei község minden lakosa hetek óta talpon állott, díszített, tkkarított, dolgozott és serénykedett, hogy előkelő vendégei jól érezzék magukat körükben.

És ez sikerült is nekik: a vendégeit jól és szívélyesen fogadta, de nem ingyen. Szinte hihetetlen, hogy minő drágaság van itt most Mintha a derék sasváriak egyszerre és hirtelen akartak volna meggazdagodni, oly magasra verték fel az árakat. Valóságos lutrinak tekintették a hadgyakorlatokat. Csak néhány példát hozok fel.

A szállodások, — mert ilyenek is vannak itt — 20—24 koronát kérnek és kapnak is a szobáikért. A magánosoknál 8 koronától 16—17 koronáig volt egy szoba ára. Ugyanebben az arányban emelkedtek az élelmi szerek árai is.

De igazuk van. Mária Terézia óta százötven évig kellett várniok, a míg újból fejedelmi vendégeket kaptak és ki tudja, kapnak-e még valaha? Ezt a kedvező alkalmat tehát ki kellett használni.

Egyébként vidám, zajos élet uralkodik itt most napok óta, a mi természetes.

Királyhercegek, miniszterek, kék zubbonyos tábornagyok robognak, sétálnak az utcákon és a Sasvártiszép asszonyok és leányok, a kik méltán keltették fel a hadsereg érdeklődését, dehogyan is állanak szóba egy hadnagyocskával. Még a kapitány sem imponál nekik. Aranysujtásos vitéz urak hódolnak nekik és vetekednek udvarlóik rangjával.

Csupán egy dologban értettek egyet s ezt fohász alakjában juttatták kifejezésre; — Vajha szép naposidő lenne a király és trónörökös érkezésekor! Nem tudom mit vettek azonban, mert épen hogy csak ez az egy kívánságuk nem teljesült.

Már délben a király érkezése napján, hirtelen beborult és közvetlen megérkezésekor zuhogott az eső egész Sasvárt.

Okozott pedig temérdek kárt: női ruhákban. A vidék Sasvárra gyűlt hölgyei természetesen teljes díszben vonultak ki a királyi kastély elé. A hölgyek vetekedtek, már mint ilyenkor szokás: a ruhák pompájában. Egy bájos urhölgy, egy sasvári orvos neje egyenesen Bu-

— Nem, az sem lesz jó. Okosabb, ha az ajtónál várom, Ő belép és én leborulok a földre, Így, így lesz jó. Próbáljuk csak.

(A széket az ajtó elé állítja) Ez Ő, No, (leborul a szék elé.) — Te sohse szerettél engem! Csak játszottál a szívemmel. (A székre támaszkodik.) Ez nem igaz ugyan, de kezdetnek elég jó lesz. (Visszaroskad a szék elé.) A lelkem megtört és én földadom a küzdelmet. Meg fogok halni — mert te mást szeretsz. Isten veled, Babus, találkozzunk — ott fenn! En nem tudok nélkülüled élni, s ha neked kedvesebb a cimboráid társasága vagy kedvesebb a kedvesed, s egész éjjel egyedül hagysz, — Isten veled, Babus — én meghalok. (A székre támaszkodik.) Ennek nem tud ellentánni! Most csak rajta, el ne feledjük. (Az asztalhoz ül.) Te sohse szerettél engem Csak játszottál a szívemmel. . . (Elszavalja.)

— Te sohse szerettél engem. Csak játszottál a szívemmel. Hirtelen felkél s az ajtó felé siet és hallgatózik.) Ő az csakugyan Ő az! Istenem! (Kinyitja az ajtót s kikiált.) — Pista, édes! Babus! Kiszalad az ajtón.)

(Függöny.)

dapestről hozatott kétszáz koronás selyem ruhát az ünnepségre.

Képzeltető, hogy festett ez a ruha a bevonulás után! Nemzeti színű volt, szóval tönkre ment teljesen a drága öltözék.

Siránkozva érkezett szegény haza, félve a szemrehányásoktól is.

— Nem tudtál vigyázni ugy-e? — dorgálta a férj — a gyógyszerésznő tudom nem ázott meg.

Az asszonyka szeme felragyogott:

— Micsoda, nem ázott meg, a bécsi ruhája a rózsaszínű egészen fekete lett. Sohasem veheti fel többé!

Erre szent lett a béke.

Még a király megérkezése előtt súlyos szerencsétlenség érte *Daukt* vezérkari ezredes a király egyik legkedvesebb emberét. Megbokrosodott a lova és levetette. Az ezredes kitorította a jobb karját. Az első segélyben a városka körorvosa dr. Kertész részesítette a szerencsétlenül járt ezredes, akit legelőbb Beck vezérőrnök látogatott meg. Beck ezután a serény orvost is meglátogatta és külön köszönetét fejezte ki neki, ami azért érdekes, mert a hadsereg eme legelőkelőbb tagja külön is kiemelte, hogy az orvos a király egyik leghűbb emberének tett szolgálatot.

Ugyanennél az orvosnál lakik báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, aki szokott szíves modorával társalog házigazdájával és szeretetreméltó nejjével.

Ez orvos többek között kikérdezte tavalyi nagy betegségének fázisait.

— Hát megváltak, megkínóztak, meggyötörték a kollegái kedves gazdám, de ez mind semmitem volt ahhoz az öt hónaphoz képest, a melyet a véderő vita alatt megszenvedtem. Az többet számít minden háborus esztendőnél.

Sturm, — ki nem ismerné őt, az elmés Sturmot, a Bud. Tud. fejét — a király vendége, a ki a kastélyban várta be osztrák kollegájával ő felségét.

A midőn a király hozzájuk ért, Sturm felé fordult és magyarul így szököltötte meg:

— Örülök, hogy ismét itt láthatom Önöket.

Ezután az osztrák Sturmhoz fordult és németre fordította ugyanezeket a szavakat.

A király általában minden polgár emberrel magyarul beszél, csupán akkor fordítja németre a szót, ha az illető magyarul nem tud.

Általánosan mély és kellemes hatást tett a német trónörökös.

A mostanában állítólagos szerelméről sokat emlegetett Vilmos herceg nagyon csinos, szép, szőke fiatal ember, rendkívül hasonlít az atyjára.

Az a kijelentése, hogy örömmel jött Magyarországra, mindenütt rokonszenvet keltet.

Érdekes, hogy a csütörtöki udvari ebéd után, a mely szokatlanul háromnegyed 9-ig tartott, Vilmos trónörökös két fiatal hadsegédével a kastély előtti kertbe ment és ott másfél óráig sétálgatott — minden rendőri felügyelet nélkül, ami nagy szó, ismervé az ilyenkor szokásos rendőri intézkedések szigorát.

Sétálgatott tehát és szívélyesen fogadta az üdvözléseket.

Minden szívet megnyert. — A hölgyek imádják.

B. I.

Kossuth napja.

— szeptember 15.

Kossuth születésnapjára.

Irta: Rákosi Viktor.

Magyar, ki ebben a hazában született, harmatos fűvében futkostál, porában játszadoztál, fának gyümölcséből ettél, árnyékában pihentél, napján megbarnultál; állj meg sietős utadban, töröld le homlokodról a munka verejtékét és vess visszafelé egy pillantást.

Férfiak pihenjétek meg, állítsátok meg a dübörgő gépeket, akasszátok szegre a kaszát; asszonyok, öltözzetek ünnepelőbe; fiuk, leányok, tegyétek össze kezeiket imádságra.

Es gondoljatok mind 6 Reá.

Zugjanak a harangok! Lobogjanak a zászlók! szép nemzeti színű zászlók, melyeknek pirosa a honszerelmet, fehére a becsületet, zöldje a reményt hirdeti.

Valami régi írónak könyvében olvastam egy bus mesét.

Elt egyszer, ki tudja hol, egy sápadt nép az őserdők mélyén, örök homályban. A nedves földön, kuszó növények, a sötétség undok férgei közt állt a tanyája, sohase látta az Isten napját, hiába esavargott erra-arra, az erdő végtelen volt, bármerre fordult, boru, posvány, fojtó bűz fogadta. És a sápadt népnek adott az Isten egy embert, a ki hasadó szível látván nemzete nyomoruságát, föltépte sajtó keblét, kiszakította onnan a szívét és magasra tartotta. . . És a szív elkezdett sugárzni, ragyogni, világítani és a vakhomály derülni kezdett. Összetódult a népezaldott csodára az égő szívű ember elindult és a nép utána. — Attörték a sűrűn, mentek-mendegéltek, ki tudja hány napon át (mert a sápadt népnek sohase volt nappala) és ki tudja hány éjjelen át (mert a sápadt népnek mindig éjjele volt) . . . És egyszerre csak az erdő ritkulni kezdett, a széle világosodott, a bódult, örömittas nép egyszerre előretódult, — föltaszítva elgázolva, összetiporva a lángoló szívű embert . . . s mig szemükkel, szájukkal itták a fényt, a széttaposott ember véres teste ott maradt elfeledve az erdő sötét-ségben.

. . . Ez a sorsra a prófétáknak, az apostoloknak, kik a köznek szentelik munkásságukat.

Magyar! El ne feledd nagyjaidat, kik önfeláldozásukkal a sötétségből a világoosságra kivezettek.

(A város kivilágítása.)

Ma este kezdődik Debrecenben a Kossuth-ünnep. A várost a lakosság már fellobogozta, a boltok is tele vannak nemzeti színű szalagokkal, Kossuth-érmekkel és emléktárgyakkal. A rendező nagybizottság szintén megtartotta tegnap este utolsó ülését és megtette végső intézkedéseit. E szerint tehát bizonyosnak látszik, hogy a debreceni Kossuth-ünnep az egész város hazaflás kegyeletének méltó kifejezője lesz.

A rendezőség nagybizottságának utolsó ülésén beszámoltak az albizottságok a megtett intézkedésekről.

A ma esti kivilágításról az a me-
állapodás történt, hogy a városházán az

ünnepi lángokat este 7 órakor gyújtják meg és 9 órakor oltják el.

A kivilágítás ehhez képest az egész városban este 7-től 9-ig tart.

A határdombokon az örömtüzeket szintén este 7-kor gyújtják meg.

A kivilágítás ideje alatt járja be a várost a lámpionos menet. A cigányzenekarok egy részét egyes főbb helyeken állítják föl, más részük a menettel halad. A menet a kollégiumtól indul és a piacutcán keresztül a városháza elé vonul, ahol az egyesült dalos körök három dalt énekelnek,

A lámpionos menetben résztvevők a kollégium udvarán gyülekeznek.

(A város diszközgyűlése.)

Az emlékünnap napján, 17-én, Puky Gyula főispán vezeti a törvényhatóság tagjait a főistentiszteletre az ev. ref. nagytemplomba. Ő fog elnökölni a diszközgyűlésen is, melyre a terembe csak a meghívó előmutatása mellett lehet belépni. Ez azért szükséges, mert csak 300 hely van a teremben. A nők a karzaton kapnak 38 ülőhelyet, mögöttük még nagy szorongással körülféül 25-30 néző állhat.

A rendező bizottság kéri a közönséget, hogy az itt megírtakhoz alkalmazkodjék.

(Az ünnepi vacsora.)

A szerdai Kossuth-ünnep megállapított sorrendjén semmi változás nincsen.

A nagyerdei vigadóban lesz estve 8 órakor a társas vacsora, melyen az ünnepifelköszöntőt dr. Körössy Kálmán mondja.

A vacsorára ma estig lehet jegyeket váltani a városházán a 21. és 22-ik számú szobában, továbbá Németh Andrásnál és Gyürky Sándornál. A vacsorára sokan jelentkeztek már és megváltották jegyeiket.

(Tűzijáték a nagyerdőn.)

A nagyerdőn szerdán tartandó népnépnep egyik legérdekesebb része lesz a tűzi játék, melynek műsora a következőkben van megállapítva. 1. Budavár bevétele, 50 röppentyűvel. 2. Gábor Aron bombái, 3. Tűzszlop, 4. Álló nap bolygóival, 5. Az isaszegi esata, 6. Viz-zuhany tűzből, 7. Tűzkakasok, 8. Arany sarkon forgó vár, 9. Telefon tűzből, 11. Kossuth szobor, 12. Jó éjszakát! felírás az égen.

A tűzijátékot Leidenfroszt Ármin rendezi.

(Értesítések.)

Az iparos-kör tagjait értesíti Serli Ede elnök, hogy a Kör a mai lámpionos menetben szintén testületileg vesz részt, tehát este 6 órakor minél számosabban jelenjenek meg a kollégium udvarán részükre kijelölt helyen. — Az ipartestület is ebben a tárgyban arról értesíti tagjait, hogy délután 5 órakor a testületi tanács-teremben gyülekezzenek, ahol a lámpionokat kiosztják közöttük.

(Szerdán sátoros ünnep lesz.)

Nem a törvény írja elő, hanem a szívek sugallata: Debrecenben a szerdai nap sátoros ünnep számba megy. Zárva lesznek az összes üzletek, minél fogva kiki már ma vásároljon be mindent, ami

a háznál kell, mert szerdán a rendes piac is csak reggel 8 óráig tart.

(Kossuth arcsképe.)

A Kossuth-képek gyűjteménye ma ismét gyarapodott egy debreceni kiadású arcképpel. Az ünnepi alkalomra ugyanis Kleinfeller Károly kiadta s remekül köre nyomtatta Kossuthnak 1848-as arcképét, mely 50 fillérért kapható. Ez a kép a kilencszázötvenhetedik fajta Kossuth-kép, mert tudni való dolog, hogy a világ összes nagy emberei közt Kossuthról adtak ki legtöbb arcképet.

(Kossuth-kiállítás.)

A Kossuth-kép és ereklye-kiállítást nem ma, hanem holnap 17-én nyitják meg, ennél fogva emléktárgyakat a kiállításra még ma délig elfogadnak. Ujabbban a következőkkel gyarapodott a kiállítás:

Iparos-kör könyvtára: Kossuth iratai az emigrációból 5 kötet, Varga L. 1 db. kard s egy lovassági kovács fegyver. Madarász Lajos 1 db Kossuth-kép s 8 db bankjegy, Roncsik Lajos 1 darab Kossuth kép, özv. Kiss Gyuláné több bankjegy keretben, Bernáth Lajos 1 Kossuth-okmány keretben, Bernáth Béláné 1 Kossuth mellszobor, Polgári Kör 1 db életnagyságu Kossuth-kép, Markovics Károly többbankjegy keretben 1 Kossuth-levél Turinból; Erdélyi Mihályné 1 kis Kossuth kép, fametszet. Narág János 1 Kossuth kép, Széll Sándor 1 album 848-as emlék lapokkal; Salánki Mihály 1 Kossuth kép Farkas V. 1 Kossuth esaládi kép; Kemény János Pesti Hirlap 1841-ről füzve. Széll József 1 Kossuth kép, Blateza Gyula 1 kép, Sipkovics Béla 1 kép, Gróf Lajos 1 Kossuth kép. Sziggyártó István több Bankjegy keretben.

H I R E K.

N a p l ó.

- 16. A Kossuth-képkiallítás megnyitása.
- 16. Este a város kivilágítása.
- 17. Kossuth-ünnep Debrecenben.
- 18. A Wesselényi-szobor leleplezése Zilahon.
- 19. Kossuth-ünnep Budapesten.
- 20. Francia ujságírók látogatása Debrecenben.
- 28. A tűzoltó-egylet 25 éves emlékünnapja.
- 29. Hajdumegye őszi közgyűlése.
- 30. A színházi évad megnyitása.
- 30. Városi közgyűlés.

* **Simonffy polgármester.** Simonffy Imre, kir. tanácsos, a város őszi polgármestere, mint már jelentettük, hazatért olaszországi utjáról és tegnap délben elfoglalta a hivatalát. Az öreg polgármester friss egészséget hozott magával s örömmel említette, hogy szép idő volt, főltötte alkalmas a tengeri fürdésre, míg az olasz tengerparton, a búbajos Veleacében üdült.

* **Szavay Gyula Kolozsvárt.** Szavay Gyula a debreceni ipar- és kereskedelmi kamara főtájkára a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének alelnöke részt fog venni a kolozsvári október hó 12-én

Saját termelésű, teljesen érett csemege szőlőt
legelőnyösebb áron ajánl CSANAK JOZSEF kereskedése
 Nagybani vevőknek külön engedmény.

tartandó ünnepeken, amelyeknek keretében leplezik le Mátyás király lovas-szobrát. A rendezőbizottság ugyanis meghívta az ünnepekre a V. H. O. Sz. tagjait is, akik közül Szávay Gvulán kívül még résztvesznek a kolozsvári ünnepeken Barát Armin (Temesvár), Brájer Lajos dr. (Nagybocskerek), Halász Lajos (Nagyvárad), Lenkei Lajos (Pécs). A V. H. O. Sz. küldöttsége díszes koszorút helyez a szobor talpzatára.

* **Kirándulás M.-Szigetre.** A debreceni kamarai ünnepekre Debrecenbe érkezett vendégek legnagyobb része tegnap délből utazott el városunkból, melynek falai közt, — mint ezt örömmel hangoztatták mindenfelé, — egészen otthon érezték magukat. A kamarák országos gyűlésének befejezte után hosszú kocsisorban hajtottak ki a vasuti pályaházhoz, ahol a debreceni Kereskedő Társulat villásreggelit rendezett, melyen 60—70-en vettek részt. A déli 12 óra után induló vonattal utaztak el M.-Szigetre, ahol a város vendégei lesznek. A város tisztelőkre díszelőadást rendez a Színházban mely után bankett lesz a *Korona* vendéglőben. Ma azonban megtekintik a város és környéke nevezetesebb ipari telepeit. A debreceni kirándulók ma este jönnek vissza Debrecenbe.

* **Eljegyzés.** Az előkelő hölgyvilág egy igen kedves tagjának, a legszebb debreceni leányok egyikének boldog frigykötéséről veszünk hírt. Erber Vilmosné urnő nagyműveltségű leányát Margit kisasszonyt ugyanis a tegnapi napon jegyezte el *Grausz Soma* földbirtokos, mely alkalomból a boldog párt számosan keresték fel szerencsekívánataikkal.

* **A főispán a földesi kiállításon.** A szomszédos Földesen f. hó 21-én szarvasmarha kiállítás és állatdíjazás lesz, melyen jelentős eseménye lesz Hajdúvármegye gazdasági történetének. Ezen a kiállításon ugyanis csak környékbeli, megyei gazdák mutathatják be állattenyésztésüket. A kiállításon a bíráló bizottságban részt fog venni Puky Gyula főispánunk, aki ezzel a tényével is csak azt bizonyítja, hogy Hajdúvármegye minden téren való fejlődésének összes mozzanatát figyelemmel kíséri s minden alkalmat megragad arra, hogy e megye haladását elősegíthesse, az uttörő munkából ő maga is kivéve a részét.

* **Bucsusok hazatérése.** A katolikus hívek, akik dr. *Wolafka* Nándor prépost plébános, c. püspök vezetése mellett Mária-Pócsra zárandokoltak, tegnap este érkeztek haza bucsujárásukról. Feszülettel, Zászlókkal, égő gyertyákkal mentek eléjük az itthon maradtak jó messze ki a határba. Az egymáshoz tartozók ölelkezve borultak össze s a két tábor egyesülve vonult be a szent-anna utcai róm. kath. templomba, ahonnan rövid hálaima után széteszlottak.

* **Főiskolai hírek.** A főiskolai Felsőbb Tanulók olvasó egyesületének Egyletének könyvtárosává *Vida* Zoltán 3 éves

joghallgatót egyhangulag megválasztották. Ugyan csak egyhangulag választották az olvasó egyesület többi tisztviselőit is és pedig elnökké hivatalból: *Görömbey* Péter séniort, alelnökké *Biró* Ferenc esküdt felügyelőt, főjegyzővé *Kassay* F. István 3. jh.-t; aljegyzővé *Begedy* Péter 2. jh.-t; pénztárossá *Kiss* László 3. hittanhallgatót, ellenőrré *Eőri* Kálmán 7. gymn. oszt. tanulót. — A főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társulat elnöki állása a napokban fog választás alá kerülni. A társulatba eddig beiratkoztak többségének jelöltje *Nagy* Sándor joghallgató, ki a múlt esztendőben mint jegyző szerzett magának a társulatban érdemeket, aki képes lesz, a múlt esztendő fényes munkásságát tovább folytatni. Ellenjelöltje *Erdei* Károly hittanhallgató. — *Programm-beszédet* tart ma a főiskolában *Ozory* István a Jogász Segítő Egyesület egyik elnök jelöltje, kinek beszéde iránt már azért is nagy az érdeklődés, mert az ifjuság már hallotta a másik jelölt *Milotay* István beszédét s mert ez alkalommal van először az ifjuságnak alkalmunk az *Ozory* István szavát hallani. — A főiskolai Lapok szerkesztői állására eddigelé egyetlen komoly jelölt van *Szarka* Lajos 3. jh., ki tavaly mint segéd-szerkesztő működött s kinek megválasztása biztosra vehető.

* **Kossuth Lajos — operahős.** Szó ami szó, de a magyar szabadságharc méltó szövegül szolgálhatna a világ legszebb opera-zenejéhez. Hőseinek tragikus sorsa minden eszményítés nélkül megálló befűzésül szolgálhatnának egy megzenésített tragédiához. Az amerikaiak legalább is így gondolkoznak s mint a clewlandi *Magyar* Hirmondó jelenti *Pühringer* Antal zeneszerző *Eljen Kossuth* cimmel operát irt s annak nyitányát óriási sikerrel adta elő a napokban egy zenekari hangversenyen.

* **A kis műkedvelők.** Péterfi Annuska, Péterfi Emmuska, Simonovics Andorka, Simonovics Rózsika és Hoffmann Szeréna a Hatvan utcán levő levő Harangi féle udvaron az elmúlt napokban igen sikerült műkedvelői előadást rendeztek a melynek tiszta jövedelmét 5 korona 36 fillért a Debrecenben felállítandó siketnéma iskola javára adták. A kicsinyek példája mindenestre követésre méltó.

* **Gyűjtogatások B.-Ujvároson.** Említettük már, hogy B.-Ujvároson a közbiztonsági állapotok rémségesek. Rablások lopások, gyűjtogatások napirenden vannak, úgy hogy tervbe van véve már a csendőrség létszámának szaporítása is. Tegnap is két helyen volt tűz a faluban. *Verendi* Péter gazdasági udvarán ütött ki a tűz s leégett egész ez évi takarmánya. Ugyanazon időben a falu másik végén is tűz volt, itt meg a *Komlóssy* György szénakazlait hamvasztotta el a tűz. A vizsgálat eddigi adatai azt bizonyítják, hogy mindkét tűz gyűjtogatás műve volt.

* **Elpusztult élet.** Immáron vége felé jár a *Takács* Zoltán változatos élete folyása. Népszerűség, hír, dicsőség volt az ifjúkor első éveiben. Sár, szenny az u olsókban. Ugy, hogy aki olyan szívó-

san ragaszkodott az élethez a régi jó időkben, most megváltásként fogadja a rá leselkedő nagy kaszást. A regény legutolsó fejezeteként pedig az alábbi sorok tekinthetők:

Takács Zoltán haldoklik. A népmozgalmak egykori híres vezetője, *Takács* Zoltán, ki mint bankóhamisító végezte pályáját, halálos ágyán fekszik. Régen betegeskedett a budapesti gyűjtőfogházban, ahol több évi fogságát tölti ki. Az utóbbi napokban állapota annyira súlyosodott, hogy minden pillanatban várják a halálát.

* **A Színház tájkáról.** *Oláh* Károly kulturtanácsnok tegnap megtekintette a színháznál folyó javítási munkálatokat, amelyek ezen a héten befejezést nyernek, úgy hogy a színház teljesen berendezve várja a színházlátogató közönséget.

* **A Katonai ügyosztály köréből.** *Wagner* György főszállás biztos, a debreceni katonai ügyosztály tisztviselői karának egyik legnépszerűbb tagja hosszas betegségéből felépülve, tegnap elfoglalta hivatalát.

* **Nagy disznó lopás.** B.-Ujvárosról jelentik a debreceni csendőrségnek, hogy *Tesits* Sándor ottani földbirtokos gazdasági udvarát csunya módon meglopták az elmúlt éjjel és 14 darab hizott disznót elhajtottak onnan. Hogy pedig az udvarban lakók nem vettek észre a tolvajlásból semmit, annak az a magyarázata, hogy a betörők a disznó ol deszka oldalát kiszédték s úgy hajtották el a sertéseket.

* **Tűzveszedelem és — a bérkocsisok.** A bérkocsisok tűzveszedelem alkalmával feltétlenül engedelmességre tartoznak a tűzoltóság vezetőinek. Persze a debreceni bérkocsisok eddig ha csak lehetett kibújtak ebbeli kötelességük teljesítése alól. Így a legutóbbi *Bika* szállodai tűznél is több bérkocsis megtagadta a tűzoltóságnak az engedelmességet. Intő például ezeket a bérkocsisokat a rendőrség 10—10 korona pénzbírságra ítélte.

x **A Dréber sörcsarnokban** *Rác* Károly teljes zenekarával hangversenyt rendez.

x **Elősmert legjobb izlésű uri divat** ujdonságok nagyválasztékban érkeztek u. m. remek nyakkendők, *Ingek*, *kalapok* *cipők* s. a t. feltűnő olesó szolid árakon **Fekete** *Jakab* uri divat és kalapgyári rak-tárában Debrecen, főtérsz. Kistemplom mellett.

KÖZIGAZGATÁS.

× **Az adópénztárosság.** A tanács azt óhajtja, hogy az elhunyt adópénztáros helyét az általános tisztújításig ne töltsék be, hanem az adópénztárt kezelje addig *Koszorus* Kálmán helyettes adópénztáros. Ily értelmű javaslatát tegnap terjesztette a tanács a főispán elé.

× **Fegyelmi szabályok.** Debrecen város tanácsa a törvényhatósági tisztviselők részére fegyelmi szabályokat akar készíteni. Megkereste tehát az összes törvényhatóságokat, hogy fegyelmi szabá-

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja: **Harmat-arccporát** (pouder), mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcnak s nem rontja az arc-bőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arc- vagy rizspporral. Jól tapad s igen jól fed. — A Harmat-Créme a Harmat szappannal együtt használva az arc-bőrt üdévé, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól. — Kapható 3 színben: **fehér, rózsás s erém-színben** mintadoboz Harmat-pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor. Ajánlja továbbá következő areporait: **Berlini Felpouder** (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 60 fill. — **Velutin Pouder** (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

iyákat tanulmányozás végett küldjék meg Debrecen városának.

× **Nagy aktacsomó.** Ezelőtt négy esztendővel 1898-ban a mezőrendőrség a közbiztonság hiányáról tett jelentést. A vizsgálatot akkor elrendelték s a számvevői hivataltól, melyre a vizsgálatot bízták, ma került vissza az ügy a tanáshoz. Jókora nagy leveles ívekből áll a megnövekedett aktacsomó, mely bizonyára még egy pár esztendeig gyarapodni fog testi és szellemi sulyban, míg végre eljut az örök béke helyére, az irattárba.

× **H. Böszörmény új főkapitánya.** Puky Gyula főispán tegnap a Paksy Károly lemondásával menüresedett h.-böszörményi rendőrfőkapitányi állásra Kelemen Gábor h.-böszörményi városi számvevőt nevezte ki.

× **A főispán körrendelete.** Puky Gyula főispán a következő rendeletet intézte a város polgármesteréhez:

Felmerült esetek alkalmából szükségesnek tartom a tanácsnak s a város tiszti karának mindazokat a tagjait ideértve a város polgármesterét is, a kik a helybeli pénzügyintézetek vagy iparvállalatok igazgatóságának vagy felügyelő bizottságának tagjai, vagy a kik emez intézeteknél másnemű tisztséget viselnek, az 1886. XX. t. cz. 57. §. b. és i. pontja alapján figyelmeztetni arra, hogy az említett tisztviselők az idézett t. cz. 50 §-ában kifejezett tilalomnál fogva nem vehetnek részt a város olyan ügyeinek elintézésében s olyan tanácsi vagy közgyűlési határozatok hozatalában, a melyekben az illető pénzügyintézet vagy iparvállalat érdekelt van, — A midőn mindezeket Nagyságod szives figyelmébe ajánlom, egyuttal felkérem, hogy eme figyelmeztető iratom tartalmát a tanács tagjaival s a tisztikarnak ama többi tagjaival is, a kik a törvényhatósági bizottságban szavazati joggal bírnak, közölni sziveskedjék.

× **A Bika tüzkára.** Tegnap érkezett be a polgármesteri hivatalhoz a Bika szálló tüzkár jelentése. E szerint a 30 méter hosszú, 11 méter széles istálló leégése 5800 korona kárt okozott, mely azonban a biztosítás révén teljesen megtérül.

× **A város szénszükséglete.** A város részére szükséges szén szállítására a zárt ajánlatokat szept. 20-án d. u. 5 óráig lehet beadni a polgármesteri hivatalhoz. Az ajánlatokat 21-én d. e. 10 órakor bontják fel.

× **Kár a Hortobágyon.** A legutóbbi vihar nagy kárt tett a Hortobágyon a hodályokban. A mérnöki hivatal ma száll ki, hogy a helyszíni szemlét megtartsa.

S Z I N H Á Z.

(—) **A Délibábok hazája.** Lovász János és Haranghy György debreceni látványosságáról ma a következő újabb híradást kaptuk:

A budapesti *Uránia* színház a debreceni városi színházban négy előadást rendez. És pedig 1902. Szeptember 20-án este, 1902. Szeptember 21-én délután, 1902. Szeptember 21-én este és 1902. Szeptember 22-én este, Mind a négy előadásra színe kerül *A délibábok hazája*. Fényes kiállítás, ismeretterjesztő darab. Zenével, dalokkal és 200 vetített

színes képpel. Irta: Lovász János. A mozgó és álló fényképfelvételeket készítette; Haranghy György. A darabban előforduló dalokat éneкли: R. Réthy Laura asszony. Helyárak: a rendes színházi árak. Az A) bérlők a szeptember 20-iki; a B) bérlők a 21-iki és a C) bérlők a 22-iki esti előadásra 1902. szeptember 19-ig elővételi joggal bírnak. A szövegekódv, mely a szinlapot is helyettesíti, a könyvkereskedésekben 50 fillérért kapható. Jegyek szeptember 19-ig László Albert és Társa könyvkereskedésében válthatók, az előadások napján pedig a színházi pénztárnál.

T Á V I R A T O K.

Élestöltések a zárógyakorlaton.

Budapest, szept. 15. (Saját tudósítónktól.) A Magyar-Szó értesülése szerint a negyedik hadtest és a székesfehérvári honvéd hadosztály zárógyakorlatain tüzelés közben a tisztikar kétségbeesetten tapasztalta, hogy a 17-ik honvéd gyalogezred legénységéből sokan éles töltenyvel lőttek. Már az első sortüznél egy 68-ik gyalogezredbeli bakát agyonlőttek. Egy másik éles golyó Lobkovitz herceg előtt furódott a földbe. A legszigorubb vizsgálat megindult. A 17-ik honvéd gyalogezred barevonala előtt halomszámra találtak lövedékekből kiszedett papirdugókat, melyek helyébe a katonák köveket és élestöltényeket tettek. A Magyar Szó szerint merénylet készült Lobkovitz herceg ellen.

Kiutasított külföldiek.

Berlin, szept. 15. (Saját tudósítónktól.) Az itteni rendőrség tizenkét politikailag gyanús külföldit, köztük egy magyart kiutasított a német birodalom területéről.

Öngyilkos vezérőrnagy.

Bécs, szept. 15. (Saját tudósítónktól.) Joelson Róbert lovag vezérőrnagy, v. b. titkos tanácsos gyógyithatlan betegsége fölött való elkeseredésében lakásán agyonlőtte magát.

Veni Sancte az egyetemen.

Budapest, szeptember 14. (Saját tudósítónk távirata.) A tudományegyetem megnyitása előtt vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepi Veni sancte volt az egyetemtemplomban. A szentély padosorai foglaltak helyet dr. Kéthly Károly rektor és dr. Vécsy Tamás udv. tanácsos, prorektor vezetésével az egyetemi tanács tagjai és az összes fakultások tanárai. A főhajóban sorakozott az ifjuság az egyetem lobogója alatt. A padosorokat zsufolásig megtöltötte a közönség. Az istentiszteletet Krizsán Mihály pápai kamarás, szemináriumi kormányzó celebrálta nagy segédlettel.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 15. (Saját tudósítónk távirata.) Déli zárlat. Buzakinálát jó, vételkedv javult, szilárd irányzattal 60,000 métermázsra került forgalomba 5-től 7 fillérig drágább árakon. Egyéb gabonaneműek közül rozs és tengeri 5-től 7 és fél fillérig drágább. Idő esős.

Buza októberre	6:84—85.
" áprilisra	7:10—11.
Rozs októberre	6:08—09.
" áprilisra	6:26—27.
Zab októberre	5:53—54.
" áprilisra	5:87—88.
Tengeri szeptemberre	5:60—65.
" májusra	5:47—48.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Megrágalmazott főszolgabíró.

Esküdtszéki tárgyalás

— Saját tudósítónktól. —

Tegnap reggel vette kezdetét a nyári szünet után az esküdtszéki ciklus. Ez alkalommal Hrabovszky István, Szatmárvármegye Mérk községének plébánosa ült a vádlottak padján. Tudósítónk a tárgyalásról az alábbiakat jelenti:

Megalakulás.

A tárgyalás elnöke Dr. Szűts Miklós volt. Szavazóbírák: Dr. Szeőke István és Kolbenhayer Kálmán. A vádhatóságot Dr. Galánffy János kir. ügyész a védelmet pedig Dr. Irinyi István képviselte. Majd kisorsoltattak az esküdtek, 12 rendes és egy póttag.

A vád.

A vádirat szerint Hrabovszky a múlt évben a szatmári Hetiszemle című lapban megtámadta Domahidy Elemér orsz. képviselőt az akkori főszolgabíró, mert nevezett főbíró állítólag mint a ref. egyház gondnoka, hiveinek a belügyminiszter döntése ellenére templomépítési engedélyt és a község tulajdonából ingyen telket adott. A vádlott nem érzi magát bűnösnek. Védekezését megcáfolni igyekezett az ezután kihallgatott Domahidy Elemér. — Ez egyetlen tanu meghiteltetése után a törvényszék visszavonult és megállapította, az esküdtekhez intézendő 8 kérdést. Ezután az elnök újból megnyitván az ülést következtek a

Perbeszédék.

Dr. Galánffy királyi ügyész vádbeszédében a nyilvános kritika jogait fejtegeti. Elmondja, hogy az egész ügy csak a közsegenben fennálló felekezeti gyűlölségből származik. Végül az esküdteket kéri, hogy az eléjük tett kérdésekre igennel feleljenek. Dr. Irinyi István védőbeszédében elmondja az ügy egész fejleményeit. Hivatkozik a bűnyegyekben még gyenge praxisára és kéri az esküdteket, hogy ezt ne róják fel védenre terhére.

A védőügyvéd szavai után egy olyan beszéd következett, mely megindította a tárgyaláson jelenlevőket. A vádlott előadta, hogy Mérk községben már 24 esztendeje plébános és az akkor még egész sváb községet immár teljesen megmagyarosította. Hosszu beszédét azal végezte Hrabovszky, hogy miután ő a cikkeken a valóságot írta meg, kéri a felmentését.

A vádlott beszéde után az esküdtekhez intézett szép beszédet dr. Szűts Miklós a tárgyalás elnöke. Ezután az esküdtek visszavonultak határozathozatalra.

Az ítélet.

Az esküdtszék elnöke éjjel 11 órakor hirdette ki az ítéletet, mely szerint az esküdtek a 3. és 4. ik kérdésre igennel (vétkes), a többire nem-mel feleltek.

Ennek alapján a törvényszék Hrabovszky plébánost becsületsértés vétségéért 200 korona fű és 50 korona melékbüntetésre ítélte.

Regénycsarnok.

Vándorlapon.

A Szabadság számára írta: *Malonyay Dezső.*
(Folytatás.) 4.

— Maradj itt, ajánlotta, mert eddig ő járt elől, mutatva az utat s így Kibédy nem is szólhatott. — En majd fölzavarom a környéket, a mi erre száll, azt szedd le.

Es már indult.

— Dénes bátyám! — szólt utána Kibédy.

Borsa hát visszafordult, éppen töltött. Kibédy is szorongatta a puskát.

— Ne váljunk így el. Becsületes ember vagyok.

Borsa bólintott.

— Tudom a kötelességemet.

— Tudod a fenét! — morgott az öreg.

— Nincs miből kifizetnem.

Borsa vállat vont.

— Hitványságot csináltam. Senki többé kezét nem foghat velem.

— Ocsém! — szólt most Borsa és kissé még mosolygott is. — Így nem értjük meg egymást. Itt a szabadban vagyunk. Egy esztendeje nézem, hogy rohansz a veszedbe. Abban a világban, a hová a hiúságod vitt, néked el kellett pusztulnod. Így vagy úgy, előbb vagy utóbb. Ott többé helyed nincs. Szerencsédre! Most új életet kezdhetsz. Ha nem érzed magadban elég emberséget hozzá ott a puská a markodban. Ha érzed, hogy van erőd új világot teremteni magadnak: segítsek, megmutatom, hogyan kell. Vess számot magaddal, Es ügyelj, a ludak erre huznak. Golyóra töltés.

Indult.

(Folyt. köv.)

10882.
1902.

Árverési hirdetés.

Debrecen sz. kir. város tanácsa köztudomására juttatja minden érdeklődőknek, hogy a „Haláp“ és a „Bánk“ nevű erdő pusztákon városi tulajdonát képező kaszálók, tisztások f. évi október hó 8-án, d. e. 8 órakor a halápi erdőszlaknál tartandó nyilvános árverésen 1902. okt. 1-től 3 évre hasznóbérbe fognak adatni.

Miről az árverésni kívánók azal értesítenek hogy magukat kellő bánat pénzzel elátva jelenjenek meg.

Debrecen, 1902. szept. 11.

A városi tanács.

Ajtó-utca 26. sz. alatt
2 csinos utcai lakás
minden órán kiadó.

**Minden külföldinél jobbak
és olcsóbbak!**

A
Debreczeni Vasöntőde
és
Géplakatosság
aranyéremmel kitüntetett
ék-szerkezetű, erőátvitteles
Borsajtói és
Szőlőszűzői!
Eladás egyedül a gyártelepen
Péterfia végén,
a Hadház-utcában.

ELSŐ KÉZBŐL LECSÓBBAN VÁSÁROL.

Magyarország legnagyobb hangszergyára.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros, a cs. és kir. közös és a m. kir. honvéd hadsereg szállítója

Budapest, II. Lánchíd-u. 3. szám.

Legnagyobb választék az összes hangszerekben.

Hegedűk, gordonkák, bőgők, fuvolák, klarinetok, trombiták, czimbalmok.

Saját találmányu TÁROGATÓK 30 forinttól feljebb.

Iskola és zongorakiséret ingyen.

HARMONIKÁK legjobb, elpusztíthatlan hangokkal. Különlegesség: acélhanghangverseny-harmonikák. Saját minták.

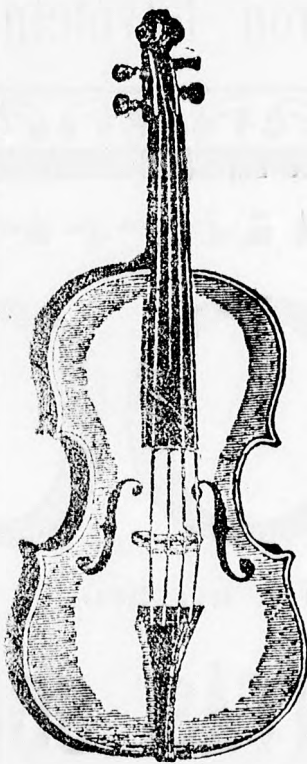
TELJES ZENEKAR FELSZERELÉSEK

== a legutányosabb árban, előnyös feltételek mellett. ==

KÉPES ÁRJEGYZEKEK

és pedig külön-külön a) hangszerekről, b) harmoniumokról, c) harmonikákról

== INGYEN ÉS BÉRMENTVE. ==

Ujabb haladás!

kérje mindenütt csakis az
uj Eisenstädter-féle

Saját gyártás

Védjegy
„Vaslovag“

EGLASINE

padlófénymáz. Gyári
jegy: „VASLOVAG“
törvényesen védve.

Gyorsan szárad!

Kiadós! Mosható!

Tükörfényű!

Tartós! Szaktalan!

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kg. elegendő 12 □ méter területre.

!!! Kapható mindenütt !!!

A legjobb arc-
szépítőszert a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toiltett szappanok a

Serail-puder. Kiváló finom arcpor háromszinben, fehér, rózsás és eréme 1 doboz ára 1 korona.

Epe-szappan.

o kenőcs használatához o

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Serail-crème. nappali használatra.

Főraktár: Dr. Rothschnak V. Emil, Mihalovits Jenő, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközy László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Jóna és Jóna urak drogueriájában.

Kapható továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MATYÁS gyógyszerésztárban, Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerésztárban.

• Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

• Egy kis tégely ára
70 fillér

➔ Üzlet megnyitás. ➔

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy Debreczenben, Piacz-u. 7. sz. a. Vecsey Zoltán ur házában **LOVASS és KOSÁRKA** törvényszékiileg bejegyzett cégünk alatt a mai kor fokozott igényeinek mindenben megfelelő

nődivat áruházat nyitottunk.

Nagy választékban tartunk Ruha, Bluz és díszselymet, valódi Francia és Angol női ruhaszöveteket, valamint a legújabb mintájú és színtartó Cretonokat, zephyreket, flanellokat és barchetteket. Remek applicatio himzések, gaze és zsinór díszek, csipke gallérok és betétek, francia derékfűzők mérték szerint is. Női fehérneműek, harisnyák, vászon, chiffon-félék. Damast és pamut asztalterítékek. Pamutok, bélés és szabó kellékek, nap- és esőernyők. Függöny, ág, asztalterítő és paplanban.

Berendezésünknel különös tekintettel voltunk arra, hogy árunk finomsága s azoknak szolidan meghatározott áraival a n. é. közönség pártolására érdemesnek bizonyuljunk.

Tisztelettel: **Lovass és Kosárka.**

➔ Costüm ruháknak a legutolsó divat szerinti készítését elvállaljuk. ➔

... Hirdetések ...
a „SZABADSÁG“ politikai napilap számára
... jutányos áron felvételnek ...

50 fillérért

50.000

korona ért. nyerhető

A POZSONYI KIÁLLITÁSI SORSJÁTÉKON.

Huzás visszavonhatatlanul szeptember 21-én.

== Sorsjegyek mindenütt kaphatók. ==

Megrendeléseket a pénz beküldése ellenében pontosan eszközöl a

KIÁLLITÁSI SORSJEGY IRODA

Budapest, V., Nádor-utca 16.

50 fillérért 50.000 korona.

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.